

Előfizetési díj:

Egészévre 4 ft., Félévre
2 ft., Negyedévre 1 ft.

Hirdetmények:

3 hasábos petitsor egyszer
9 kr., többszöri hirtetésnél 7 kr., Bélyegdíj
30 kr.

Nyilttér petitsora 12 kr.

ZALAMEGYE

társadalmi, közművelődési és gazdasági hetilap.

A lap

szellemi és anyagi részét
illető közlemények a szer-
kesztőséghez küldendők.

Bérmegtelen leveleket
csak ismert kezeztől fo-
gadunk el.

Kéziratokat nem küldünk
vissza.

A „Zalamegyei gazdasági egyesület“ és a „Zalaegerszegi ügyvédi kamara“ hivatalos közlönye.

Megjelenik minden vasárnap.

A kisbirtok (parasztbirtok) állapota Zala-
megyében.

Zalamegye, melynek területe 512168 □ kilométer, s lakosságának száma 359,984. Zala-Egerszeg és Nagykanizsa r. t. városokkal s 638 községgel, földrajzi és talaj viszonyai, termőképessége, az ezek által előidézett gazdálkodási s termelési főirány és a nép foglalkozása tekintetében három fő vidékre osztható u. m. a) Balatonmellék Felső-Órstól Keszthelyig; — b) Muraköz; — c) e két vidék között fekvő terület, melyet megjelölésül nevezünk közép vidéknek, — a melyből azonban némileg alacsonyabb alá helyezhetjük az ugynevezett Güsejt, az az a Zala, Kerka, Cserta és Váliczka folyók között fekvő részét.

Ezen osztályozást a mondott vidékeken kiválóan folytatott gazdasági termelési irány indokolja, a mi Balaton melléke a bortermelés, — a közép Zala vidékén a gabona termelés, mellék jövedelem szerzés végett kapcsolatban a szarvasmarha tenyésztéssel s bortermeléssel; — Güsejben azonban a szarvasmarha tenyésztés és bortermelés korlátozottabb fokú üzemével, —

Muraközben csekély gabona termelés mellett főképp a kukorica termelés, részben a lótenyésztés és bortermelés.

I.

Balaton melléken, melyhez, mint mondatott, Zala-Egerszeg a Balaton tó északi oldalán Felső-Órstól Keszthelyig elterülő része — a tapolezai járás és keszthelyi járás keleti része sorolható, — a talaj legnagyobb részben, mészköves, bazaltos és kavicsos, — helyenként agyagos, részben homokos; — az altalaj általában köves, murva; — a termő réteg csekély.

A föld felület keletől nyugat felé huzódó — tehát déli fekvésű, szelíd magasságú hegyláncolat, majd délkeleti vagy délnyugati fekvésű; — majd magánálló kiégett vulcanicus hegytömb, mint Sabar, Csobáncz, Haláp, Szent-György, Badacon hegyek.

Helyenkint a hegyláncolatok megszakadásánál, mint Köveskál, Kékkút, vagy Tapoleza, Szent-György, Ederics között termékeny völgyek, a Balaton partján, s a hegyek aljaiban kisebb nagyobb lapok, rétság, vagy legelők terülnek el.

A hegyek tetőit sziklák koronázzák, sőt a mezőségeken önállóan is emelkednek csekély, de egészséges tápláló füvel borított s legelőül szolgáló kisebb nagyobb szikla halmok; — Keszthely felé azonban már a hegyláncok erdőséggel benőve vannak, valamint a tapolezai járásban Pusztá-Dörög, Haláp, Dörgicse határaiban, ugy Dabas pusztán szép erőteljes erdőségek találhatók.

„Zalamegye“ tárcája.

A bünbák.

— Beszély. —
(Folytatás).

Az első csárdást már befejezték; a tánc hevétől kigyúlt arcok ragyognak a boldogságtól. Egy-két udvarló forog a lányok körül; a többi csak távolból eped, vagy az asztaloknál mulat, amint azt a mai fiatalok nagyobb része gyakorolja.

Bogdó Zoltán is kieresztette keserve fékét; szívja a bort, hiszen ennél jobb büfelejtő nincs; így tanulta urambátyáméktól. Nem is hederít a lányok felé; az asztal közepéig nyomja könyökét. Hiába! nagy a keserűség! — Margit pedig némán ül anyja mellett; gyönyörű fekete szemei szórakozottan tapadnak egy-egy alakra; a kiűző érzelmek édes borongása ül kedves arcán. Nem veszi észre azt a három egyént, kik a tulsó szögletben halkán beszélgetve, néha futó pillantást vetnek feléje.

— Dezső barátom — szól Hámory Gusztáv, mert ők voltak — nem kell sokat magyaráznom; a körülmenyeket ismered; most lass magad. Nézz jobbra; Margit ott ül; a leírás után könnyen fölismerted. A többi a te dolgod. —

— Köszönöm; csak mulassatok; az eredményt majd megtudjátok. Isten veletek.
— Jól működjél!
— Bíz reám.
— Szervus.

— Oh! hát nem volt elég a kínból; még ti is segítetek; azt hiszitek, hogy nem tud már e kebel érezni; hogy kihalt benne minden; pusztá avar már a benső, mit arcom takar!... Gyáva köznapiság! mely nem tud elválni a rögtől, hogy kiemelkedjék a salakból! Csillag, üres báb, melynek csak köntöse számít. Oh! milyen vagy te ember! Fülölsz arra a kis törékeny csolnakra, hogy átevezd az élet tengerét; sze-

A vidék egész hosszában a Balaton tó mellett feküdvén, a lakosság a halászat hasznait is élvezheti.

Nemcsak Zalamegyének, — hanem hazánknak is ezen a természet szépségeivel díszlő egyik legaldottabb, északról hegyláncok által védett, délről Somogy rónaira nyíló szellős, a Balaton tava tükreinek visszfényével is éltetett szelíd égalju vidékét fentebb ismertetett, a szőlő növényi életére kedvező tekvéssel és talaj viszonyokkal bíró hegyével a természet is szőlőtermelésre rendelte, s e vidéknek kiválóan értelmes népe ezt fel fogja, tudja, érzi, a szőlőművelést s bortermelést főfoglalkozásának tekinti, s ennek derekasan megfelelni törekedik. —

E vidék művelés alatt álló termő földjének igen nevezetes része szőlőművelés alá használtatik, és pedig nemcsak a hegyek emelkedettebb halmok, de mint-hogy az ötvenes hatvanas években a bor e vidéken igen keresett, könnyen eladható cikk volt, mert Ausztriába és Steierországba nagy kivitel történt, a vevők nagy árakat fizettek, s a szőlőművelés — a többnyire kedvező időjárások tolytán elért jó mennyiség és minőség mellett bő jövedelmet nyújtott, — még az egyéb gazdasági termelésre használható alant fekvő szántóföldek is — sok helyen szőlővel ültetettek be.

A szőlők aránylag csekély részben a nagy és középirtokosok tulajdonai, hanem legtöbbször paraszti kézen vannak, — de vannak azok kezein is, kik nagy, közép- vagy parasztbirtoknak nem tulajdonosai, hanem földműves zsellérek, iparosok, vagy kereskedők, vagy egyéb foglalkozásuk s állásuk, mint lelkészek, tanítók stb., mert e vidéken általában a szőlőbirtok szerzési vágya, a szőlőművelés iránti hajlam, és a hit, hogy a szőlőművelés a mezőgazdaság egyéb művelési ágainál jövedelmezőbb.

És ez a közel multig a biztos értékesíthetősé s jó árak mellett így is állott, — azért a közép és kisbirtokos által a főirányzat, a főgond és törekvés a szőlőművelésre fordított, — minek eredménye is lett, mert e vidéken a szőlőművelés általában értelmesen, okos-riően üzetik, s ez a nagy és közép birtokosok példája után az elvénült telepek kiirtása, a földforgatás, kiválóbb fajok ültetése, a gyomlálás gondosabb kezelésében stb. naponkint emelkedik.

Azonban a bortermény kereslete, ennél fogva annak értékesíthetése, ára, — a szőlőbirtok jövedelme az utóbbi 5—6 év óta felette megcsökkent, minek oka a bornak külföldre kivitelét gátló vámokon kívül az Ausztriában, Steierben, de hazánk nagyobb városaiban is létező, korlátlanul üzhető műbor gyártás és hamisítás terjedésében keresendő. — Az előbbi élénk kivitel megszűnő félben van, Ausztria és Steier részére az

medbe ragyog annak fölszine a kelő nap sugariban; s ennek hideg fényétől nem látsz a nélybe, hol az élet mérhetlen kincsei vannak fölhalmozva! Hiú, értéktelen vagy! A kincs csengése adja meg élted harmoniáját, fényét, boldogságát! — — — De mit gyötrődöm én most! Jerünk, kezdjük meg a munkát!... Minő szemek, mily kedves arc!... Zárulj be szív, — neked most nem szabad érezni. — Nehéz harc vár rám, melyben egyedül én leszek a vesztes. — Mindegy!... Aludjál, szunyadj csendesen, keblem beteg lakója, szívem!... Én majd meglótom álmod, s ébredésem csak — — — Már ismét e tömkelegben vagyok! Eh! előre szív; vagy győztes, vagy megzakadsz!

Az étterem egyik szöglet asztalánál javában fogy a bor! Hja, nem megy ez sem másor így!

A búbanat szívet rágó ürgefi;
Borral lehet, borral kell kiönteni!

Persze Zoltán in praxi tudja ezt; mit gondol ő az éhenkórász poéta fűzfásipolásával. Járt ugyan az iskolába is; de ha nem jön az a tudomány oly kényelemmel, mint az örökség! —

Hámory Gusztáv azonban gondoskodik róla, hogy ne unja magát. Jóbarátok; kevés a titok; jó a nyelve, majd csak kivesz belőle valamit.

— Zoli pajtás, hogy lehet ennyi szép lány mellett így elvonulni?! — kigyófi nyelv. éles, talál is.

— Ne gondolj te én velem, ha oly sok van, miért vagy itt!

— No, no! Nem vagy már te gyermek; a roszt nyelvek megítélnék; jöjj be te is; legalább nézz körül; aztán sokkal férfiasabb, ha erőt véve magadon, túl teszed magad a világ telhetetlen kíváncsigán, — — — jaj, csak be tudnám csalni!

— Te félre értesz; jer inkább, igyál te is.

— Azt csak te mondd, hogy nem bánst semmi; de aki nem vak, mást lát. Csúnya szerepet játszol barátom. Anyád nem enged semmi áron; te meg a leányt nem engeded másnak semmi áron. Szegény Mar-

összevásárlás elmaradt, sőt még az ugynevezett Héneek is (Vasmegegyének nyugati részén, a Steijer határszélén, fekvő községeiknek német ajku lakóssai), kik előbb az év minden szakában folyton hordták a jó áron fizetett borokat — el-el maradoznak, s a jobb vétel most már főképp csak Badacon és Szent-György erős boraira szorítkozik.

Ezen és Zalamegye többi borvidékeire még inkább beállott forgalom csökkenést a zalamegyei gazdasági egyesület tapasztalván, a műbor gyártás beszüntetése vagy legalább természetes bor gyanánt előrusíthatása, a borhamisítás fenytése céljára törvény alkotása iránti intézkedések megtétele végett a nmuo kir. kormánytól többszörösen kérvényezett, kérvényei partólására a társaságok is felkérte, mindaddig azonban kérvényezésének sikere nem lett.

Pedig ha a jelzett baj még nagyobb mérvben terjed, — e vidék, hol eddig általános anyagi jólét honolt, — de melynek kuforrását a szőlőművelés képezte, mert a birtokosnak a jövedelmet, a munkásnak a keresetet, forgalmi életnek a tápot ez szolgáltatta, elszegényedik, tönkre megy.

A borterményt előbb nemcsak a távolabb vidékről jött vevők, hanem a vidéken lakó kisebb nagyobb borkereskedők is nagyban vásárolták, különösen Keszthelyen s még inkább Tapolezán nagy borkereskedő üzletek léteztek, úgy hogy e vidéken a borkereskedés is élénk és kiterjedt volt. Az utóbbi 5—6 év alatt ez teljesen pang és ha a válság tovább tart, teljesen megszűnik, miként már eddig is e megye közép vidékein Nagy-Kanizsán több, — Szent-Gróthon, Zala-Egerszegen pedig minden létező borkereskedési üzlet teljesen be-szünttetett.

A szőlőművelés mellett e vidéken a földművelés is üzetik.

A művelés alatt álló mezőgazdasági birtokokból három egyházi javadalmi, — két nagyobb hitbizományi urodalom, egy kisebb hitbizományi nagybirtok, több kiterjedt középbirtok, számos a kis és középbirtokos osztály között álló nemesek nemesi birtokai mintegy 40% százalékot elfoglalnak, a kisbirtok tehát 60% ra tehető.

Nem elég kedvező arány, de türehető, tekintetbe véve, hogy alig van kisbirtokos, kinek szőlőbirtoka nem volna. —

Mint mondatott, e Balatonmelléki vidéken a kisbirtokosnál a szőlőművelésre irányítatik ugyan a főgond, — kivéve némely helyeket, mint Tapoleza, Lesence-István, Lesence-Tomaj, Vita, Balaton-Ederics stb., — melyek a földművelést is egyenlő gondal folytatják — de azért az egész vidéken a földművelés

gíték kényelmetlen helyzetben vannak. Ők szeretnének téged; de utóljára fölbred bennök is az önérzet, s e gyáva ingadozást megvetőleg nézik le. Te Margitot visszatartod; pedig a leány ideje gyorsabban mulik, mint a mienk; te emészted magad, — ha ugyan nem külszín csak e viseleted, mert nyoma sincs rajtad a valódi bänkódásnak. Barátom ez férfiatlan eljárás.

— Mit, én vagyok a bünös! én nem szeretem Margitot!?

— Ha szeretnéd, már tied lenne. Önálló ember vagy; de ugy-e, jobb volna egy nagy, fényes család leánya, mint ez a semmi! Szegény fiú! Ugy látom, te is anyád eszén gondolkozol.

— Gusztáv, ha ilyeneket beszélsz, távozzom.

— Az őszinte szó, látom, nem tetszik. Jer csak, nézz be az ajtón; napod hanyatljk.

— Eh! mit néztek én ott! — — — de azért nem állott ellent Dezsőnek, ki, miután karját a Zoltánéba fűzte, a táncterem ajtója felé közeledett.

A keringőnek vége volt. A táncosok közül néhány vidám beszélgetés között járta körül a termet a leányok. Utánok Ujtalussy Dezső vezette karján Margitot, élénken beszélve valamit, ami Margit figyelmét annyira lekötö, hogy nem vette észre a körülte történőket. — Valami különös, eddig nem érzett, de még csak sejtelenben élő hang érinté lelkét; érzé, hogy hatalmas erővé nő e sejtelen, s veszélyvel fenyegeti szívének eddig egyetlen kincsét. Idegen, ragyogó világot tárt föl e bűvös nyelv előtte, melyben nem az alacsony mindennapiasság, a földhöz kötött rab szellem ügyetlen vergődése untat. — Egy magasabb harmonia rezgő át lelkét; az olvadó hangok lágy melódiája; a tisztult, magas eszmék, s a játszi tréfák kedvesen hullámzó, változó tarkasága egy sokkal vonzóbb, kincsűsőbb világba vezették lelkét.

A veszély nőtt; érezte ezt Margit; s míg e hatás alatt tűnődött, önkénytelenül pillantott Dezsőre, ki e meleg pillantásban győzelmet és kárholatát látta.

Tekintetes szerkesztő ur!

Hagymásy Gyula f. é. ápril hó 25-én megjelent „Zalamegye” című lap nyíltér rovatában, általam az előbbi, vagy is a f. é. és hó 18-iki számban tett közelebbi nyilatkozatomra vonatkozólag kívánt nyilatkozni, s ezzel részéről az ügyet befejezetnek nyilvánította: önhittent, mintegy a játszmát ezzel megnyertnek tekinté. A csatáról győzelem ittasan tér meg, oda mondván a 20673 sz. n. i. 1885. II-od foku, iparhatósági határozatot.

En azonban, miként megírtam, azt ez uttal is ismétlem, hogy az 1884. évi XVII. t. c. felremagyarázása folytán elnyert, de minden esetre érvénytelen felruházásába ragaszkodik; mert én igen jól tudom, hogy ezen törvény 22. §-a azt mondja, hogy: „azok, kik a jelen törvény hatálya lépte előtt a 10. §-ában felsorolt iparágak valamelyikét üzik, (mint ő az idézett 10 §. g) pont alatti), azt ezentul is külön engedély nélkül folytathatják” stb. — hanem mit gondol Hagymásy Gyula magában, mikor ezt olyan felületen tekinti be? ugye bár azt gondolja: hogy hisz most ezzel elvégeztem mindent, mit elvégezni akartam, s célt értem. En pedig a mondó vagyok, hogy éppen semmit sem végeztem be, kivételül az, hogy t. i. lymódon az építőmesteri jogot megszerezze: hírlapi cikkezéssel pedig éppen úgy járt, mint a vacsoravesztő: belerépült a gyertya lángjába és eddig a sötétben röpülő szarnyacskaik leperzselte.

A szentesített törvényt megtartanunk s tiszteltben tartanunk kell, a fent idézett törvény sem tőr kivétel s mi is meghajolunk előtte és azokat, a kik jelen törvény hatálya lépte előtt az érintett iparágak valamelyikét üzték a törvény értelmében, azok azt ezentul is külön engedély nélkül folytathatják, igen is respectáljuk, csak azt kérjük: a törvény azokat is érti-e ezalatt, a kik jogtalanul, kontárkodva, betolakodva, csempész módra üznek ipart, mint Hagymásy Gyula is? Oh nem, a törvény csak azoknak adta meg az itt említett kedvezményt, a kik azt ezen törvény életbe lépte előtt is jogos alapon gyakorolták és legalább az 1872. évi VIII. t. c. alapján iparosengedélyt szereztek; Hagymásy Gyula pedig semmi jogos indokot felhozni, sem a most említett t. c. értelmében iparengedélyt felmutatni nem képes, mellyel igazolhatná a jelen törvény életbe lépte előtti üzemelneke jogosságát; nem képes tehát előállítani azon elfogadható törvényes jogalapot, mely neki ezen kedvezményt a II-od foku iparhatósági kinyerés határozatát joggal indokoltnak mondani tudná.

Sajnosan kellett e mult számú lapban arról meggyőződnöm, hogy ezen 20673. sz. n. i. 1885. határozatot Hagymásy Gyula, kit az építészeti ipartársulat jelentett fel a jogtalan üzemelésért s a végzést megkapta és mi, az építészeti ipartársulat, ezt, csak lapok után tudhatjuk meg, ezzel azonban nem vágta utját annak, hogy Hagymásy Gyula állítólagos műépítész kontár üzemelneke megnevezzék, mint kik igen jól tudjuk, hogy neki semmiféle abszolutoriumja, diplomája, vagy mint fentebb említém, iparengedélye sincs; és hogy a nagy érdemű közönség még inkább megtudhassa, egy rövid esetet kell leírnom: u. i.

Az 1884. évi XVII. t. c. értelmében, az én elnökletem alatt az építészeti ipartársulat 1885. évben megalakult, tagja és alelnöke lett Hagymásy Gyula is; a társulati gyűlés elhatározta s minden tagnak kötelességévé tette, hogy mester levelét bemutassa; be is mutatta azt minden egyes társulati tag, csak Hagymásy Gyula maradt el vele. — később engem kért meg, hogy személyesen mennek hozzá az ő okmányát megtekinteni, hajtottam kérésére, elmentem hozzá, de Hagymásy Gyula iskolai bizonyítványát ez egyebet felmutatni képes nem volt s így a társulat tagja lenni meg is szűnt. — E szerint tehát:

Van Hagymásy Gyulának iskola bizonyítványa, de az sem annyi és olyan, hogy ő magát a művészet legfelsőbb képesítési fokozatáig magaslatára emelje egyáltalán, mellyel ő tisztességes és szorgalmas tanulás által képzett mesterek mestere, a tudomány tudománya fölé — mint ő magát kiköltötte: „műépítész” „architectus” „képzőművész” s tudja Isten mi nem lehet — emelje. Jerünk csak le a magasból ide le s itt a valódi emberek közt kezdjük a dolgot s itt szerezjük meg a gyakorlati életben azt, a mit tudni kell s azzal gyarapítsuk azt a 3-4. évi theoriat magaslattal s az utána röpülünk magasra a képző művészet istensége hegyére és csak az után hagyjuk el azt a kaptafát, a mit tulajdonképpen legjobban megilletünk.

Igen szép, ha valaki tulteszi magát, hivatottságánál fogva eredeti egyszerűségén, de akkor legyen „láncész” és ne „szédelgő”, mert az ilyen ember hamar lefutja pályáját s visszaesik oda, a hol kezdte.

De térjünk a tárgyra: Hagymásy Gyula az állítólagos műépítész (mert a tek megyei állam építészeti hivatala igen helyesen nevezte őt így) nem érte be azzal, hogy ő csak terveket készítsen, hanem mindjárt az építkezéseket is vitte saját felelősségére nem csak jogtalanul, de adatokkal foglalkozni, mely hiányosan és szakértelmetlenül, mely adatokból fogja látni majd a nagy érdemű közönség azt, hogy Hagymásy Gyula vajmi keveset ért ahhoz a kaptafához, a melyet kezébe vett s ezen adatokban mint tükörbe tekintve önmagát meglátja lefestve Hagymásy Gyula s befogja látni azt, a mit mi a közölt cikkünkben felhoztunk, hogy csak ugyan az iskolák bevégezése után kell vizsgát tennünk, hogy lehessünk „építőmester” vagy akár más. Most azonban csupa kíméletből az érintett adatokat nem közöljük.

Vegyen magának Hagymásy Gyula egy kis időt és olvassa meg ugyan azt a lapot, melyben ő is beszélgetett, ott megfogja lenni Németh Elek városi főjegyző ur aláírásával azon cikket, s azt a pontot is, a mi ő reá is vonatkozik, s meg fog győződni arról, hogy nekünk igazunk van s arról is, hogy mi e téren nem, csak is ő, Hagymásy Gyula a „szakértelmetlen” — mint ezt cikkjében mi róltunk írta. Végre:

Vegye tudomásul, hogy ezen 20673 sz. jogtalanul elnyert iparhatósági határozat ellen a törvényes idő alatt jogorvoslattal fogunk élni, s elfogunk a jogos tereen mindent követni s kiderítjük azt, hogy Hagymásy Gyula az 1884. évi XVII. t. c. életbe lépte előtt, és az óta is jogtalanul kontárkodott s kontárkodik, és ő nem egyéb, mint „állítólagos műépítész” és az elnyert, reá vonatkozó iparhatósági határozat részére a vélt építőmesteri jogot meg nem állapíthatja.

Teljes tisztelettel maradván
Zala-Egerszegben 1886. április hó 27-én.

Simmer József
ácsmester,
mint az ipartársulat elnöke.

Tekintetes szerkesztőség!

„Zalamegye” című lap folyó évi ápril 18-iki számának nyíltér rovatában Szirmai előbb Steimbek Béla, ki 50 krajcáros magyarosított Szirmai nevet a hivatkozott nyilatkozat tanúsítása szerint jogtalanul y-al írta alá, mintha származott volna a valódi Szirmay családból; — nyilatkozatára magam részéről ez uttal csupán annyit tartok szükségesnek válaszolni: miszerint ezen ügyre vonatkozó nyilatkozatomat nevezett Szirmai előbb Steimbek Béla alsó-lendvai lakos járásbírósi aljegyző ellen a zala-egerszegi kir. törvényszék mint büntényítő bírósághoz beadott bünteljelentési ügyemben hozandó bírósági ítéletnek közzétételi idejére tartom fenn, valamint ezen ítéletnek nyilvánosságra leendő hozatala után kérem a t. közönséget, ez ügyben ítéletet mondani.

Alsó-Lendván 1886. ápril 20.

Kovács János
ügyvéd.

*) E nyilatkozat eleje a mult számból tévedésből kinaradván, azt pótlandók, jelen számunkban egész terjedelmében, amint az beküldetett, közöljük Szerk.

Tekintetes szerkesztő ur!

Alulírott nál folyó évi ápril 28-án helyben tulajdon házában butelia elárúsítás alkalmával egy ismeretlen egyén egy városi rendőrrel megjelent butelia vizitára, a hol éppen dugaszolással voltam elfoglalva és ott még

be nem dugaszolt 4 buteliás üveget borral együtt elko-boztak és egyuttal csapos hordókat keresgélve a hordók közt kotonoztak, de hibát nem találtak s távoztak; később a buteliákat visszaadták. Sajnos, hogy mikor a polgárok a közterhek viselésében ugy is nyakig terhelve vannak, hozzá ily mihaszna emberek által vagyunkban insultáltak. De még más körülmény is lehet, példa erre a „Budapesti Hírlap” multkori egyik számában olvasott eset, hogy a József városban egy ilyen ismeretlen cilinderes detectiv két áruházban öltözött rendőrrel házmotózás céljából néhány szerény házi népet ily módon kirabolt. Tessék a regále bérll uraknak személyesen megjelenni, a kiket ismerve mindig szivesen látok s egyuttal boraim megvételére is velem alkuba bocsátkozhatnak, de ily ismeretlen egyéneket ne küldözgesse nek a polgárok nyakára.

Sipos Boldizsár
z.egerszegi lakos birtokos.

*) E rovat alatt közlöttekért felelősséget nem vállal a Szerk

Felelős szerkesztő s kiadó-tulajdonos:
UDVARDY IGNÁC.

Radaini savanyuviz-forrás.

Miután több ízben tapasztaltuk, hogy vidékünkön újból keletkezett, s a lényegben igen eltérő „savanyuvizek” legjobb hírek örvendő

RADAINI SAVANYUVIZ

név alatt árultatnak és a vevők által jóhiszemben el is fogadtatnak: úgy figyelmeztetjük a n. é. közönséget, csak azon vizet valódi

radaini savanyuviznek

tekinteni, melynek a parafa dugasz benső felületén RADAIN helység neve van égetve.

FŐRAKTAR Zala-Egerszegben Fenyvesi Miksa urnál, úgy szintén **Heinrich W.** és **L. uraknál.** — Kapható továbbá mindenvezetesebb fűszerkereskedésben és vendéglőben.

A radaini fürdőidény tart május kezdetétől október végéig.

Íratokat és minden idevágó értesítéseket ingyen és bérmentve küld

az igazgatóság.

Weisz W. Manó
Veszprém

készít házi-, szállodai- és tüzörségi távirókat, telephonokat.

Rablás- és betörés ellen biztosító jelző- és lármakészülékeket.

Bővebb értesítést nyerhetni Breisach Sámuel könyvkereskedésében Zala-Egerszegben.

1255. sz. tk./1886.

Árverési hirdetmény.

A zala-egerszegi királyi törvényszék mint telekkönyvi hatóság közlőre teszi, hogy **Zalamegye összesített árverata** végrehajtónak **Hurváth Imre** sőtjóri lakos végrehajtást szenvedő elleni 168 frt tőkekövetelés és járulékaí iránti végrehajtási ügyében a zala-egerszegi királyi törvényszék területén lévő, Sajtör közység határában fekvő, a sőtjóri 116. számú telekjegyzőkönyvben foglalt s Horváth Imre nevében álló A. I. 1-3. 5. és 6. sorszám alatti ingatlanra 436 frtban és a sőtjóri 432. számú telekjegyzőkönyvben A. f. 1794. hrsz. ingatlanak Horváth Imre nevében álló 1/2-ed részére 272 frtban ezennel megállapított kikültási árban az árverést ehendelte és hogy a fenneb megjelölt ingatlanok az **1886. évi június hó 25-ik napján délelőtti 10 órakor** Sajtörön a közsegbíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikültási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 45 frt 60 krt és 27 frt 20 krt készpénzben, vagy az 1881. 60. t. c. 42. §-ában jelzett árnyalammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értekpapírban a kikültött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Zala-Egerszegben, 1886. évi ápril hó 9-én

A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

HIRDETMEY.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy hatóságilag engedélyezett, újonnan és dúsan berendezett

SZIKVIZ-GYÁRAMAT

megnyitottam. Legfőbb igyekezetem leend úgy tisztaság, mint általában a hygienikus (egészségtani) szempontok és kényelem tekintetében elődeimet felülmulni, hogy gyártmányom nemcsak mint gyógyszer, hanem mint üdítő szer is üdős szolgálatokat tegyen és nagy készletem által ugy a helybeli, mint a vidék vendéglőseit is kielégíthessem. — Üzlet-helységemben poharankint is kapható kitűnő hőcsillapító szerül málna és citromszörppel. — Neunkülömben ajánlom mindennemű bel- és külföldi ácsányvizekkel legfrissebb töltésben felszerelt raktáromat. A n. é. közönség beces pártfogását tiszteletteljesen kéri

Marton Lipót
fűszerkereskedő és szikviz-gyár tulajdonos

Kiadó lakás.

Két butorozatlan szoba külön bejárással a takarékpénztári épület (azelőtt Hérics-féle ház) földszinti részében minden órán kivehető. — Bővebb értesítés nyerhető Boschán Emil vaskereskedésében.

ETTLINGER & Co. HAMBURGban,

Kívonat a hamburgi kávé stb. árjegyzékből

világ pósta-széküldés, ajánlják ismert legjobb minőségű és legolcsóbb árúkat portomentes széküldéssel, utánvétellel vagy a pénz előleges beküldésével.

KÁVÉ 5 kilos = 10 váfontos zsakokban, o. e.

- Bahia, izletes 5.10
- Rio, finom, erős, izletes 4.95
- Santos, szertelett tiszta, zöld 5.25
- Cuba, zöld, erős, fényes 5.87
- Boceca-gyöngy árifai, valódi 5.30
- Domíngo, igen finom 6.20
- Campinas, szertelett finom 6.30
- Ceylon, kekes zöld, erős 7.20
- 4.85 Arab moceca, tiszta

Tetszészerinti kávégyűjtesek bármely értékűből, két tajból 5 kiló. China tea finom dobozban fél kilo — 70, — 95, — 1.15, — 1.70, — 2.30, — 2.85, — 3.15 stb. Thea 2 kilon alul a porto miatt 30 krral drágább. 2.05

Jamaicai rumi 5 liter 2.60

Hering, bordón kívül 1.25

Tabla rizs, 5 kilo 1.25

Caviar, 2 kilo portomentes 7.50

Perl-Sugo, portomentes 1.85

gyengén sóva 4 kilo

Mind közvetlen Hamburgból. Kimerítő árjegyzékek ingyen bérmentve.

Óvás

ásványviz szédelgés ellen.

Tudomásom szerint helyben és a környékben új Steier kutak savanyuvizei, melyek majdnem ásvány tartalom nélküliek, petáncezi savanyuviz helyett árusítatnak; figyelmeztetem a t. c. közönséget, miszerint a petáncezi savanyuviz bedugaszolt palackokban azáltal ismerhető fel, hogy a dugasznak a palack tartama felé fordított lapos részén „Petáncezi” cím van beégetve. —

A petáncezi Széchenyi forrás legzadagabb szénsavas Natron és Lithion tartalmú ásványviz Európában.

Kétszer annyi ásvány tartalmu, mint „Giesshüll” (nézd hasonlati táblázat). Kiténtetve Triestben 1882-ben, Bécsben 1884-ben és Budapestben 1885-ben.

A forrás terménye egy év alatt 5 ször vegyszileg vizsgáltatott, és 4 évi tartósság mellett adatik. —

Hasonlati táblázat az össztartalomról:

Petáncezi forrás	97.854.	Moha	49.096.
Radaini	84.514.	Giesshüll	43.793.
Gleichenbergi	79.758.	Német-szt.-kereszt	34.427.
Seltersi	54.725.		

Tulajdonos:

Vogler József földbirtokos
Szécsi-Szt.-Lászlón (Zalamegye).

Kapható Zala-Egerszegben: Altstädter M., Heinrich testvérek, Kohn Jakab és Gombás István urak kereskedésiben —

Arverési hirdetés.

Az alsó-lendvai kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az alsó-lendvai takarékpénztár végrehajtónak **Zakó Daniel** végrehajtást szenvedő elleni 120 frt, 90 frt, 100 frt és 120 frt tőkekövetelések és járulékaik iránti végrehajtási ügyében az alsó-lendvai kir. járásbírósa területén levő, Alsó-Lendva községében fekvő, az alsó-lendvai 140. sz. tjkvben A. 7. 2. sor 708. hrsz. alatt Zakó Dániel tulajdonul felvett és 830 frtra becsült ingatlanra az árverést 830 frtban ezzel megállapított kikiáltási áron elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1886. évi május hó 26-ik napján délelőtti 10 órakor az alsó-lendvai kir. járásbírósa telekkönyvi helyiségében megtartandó

nyilvános birói árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 83 frtot készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1 én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadéképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. járásbírósa telekkönyvi hatósága Alsó-Lendván 1886. évi március hó 17.

NÁBRÁ CZKY LAJOS
kir. aljárásbíró.

Hogy az ideggyengeség és étvágytalanság

Hoff János ur maláta-kivonat találmánya által Berlin és Bécs (Bräunerstrasse 8.), mily gyorsan haríthatók el, világosan kitűnik Baksayne urhölgy egy leveléből, Bécs, melyben így szól:

„Az ön maláta-kivonat sörének már 8 palackkal való elhasználása után tetemesen enyhült bajom, álmom és étvágyam pedig visszatért.”

Ki nem magyarázható oly ember öröme, ki hosszas szenvedés után ismét az egészség megbecsülhetetlen szerencsésének örvehet, s én most ismét ezen szerencsében részesültem. Ideggyengeség, étvágyhiány és emelkedés, nemkülönben nyugtalanító álmatlanságban hosszabb időnkig szenvedtem, mely bajok már az elviselhetetlenség fokozódta, melyekhez még melleször is járult, elkezdtem az ön legjobb hírnevének örvendő Hoff János fele maláta-kivonatát használni, s már az ön megbecsülhetetlen Hoff János-fele maláta-kivonat egészségi söréből 8 palacknak, a Hoff János-fele maláta-kivonat egészségi csokoládéval való elhasználása után bajom gyorsan csökkent, s ma már hála Istennek, álmom egészséges nyugodt, étvágyam a legjobb, s az emelkedés is megszűnt. Amidőn önmek legmélyebb háimat fejzem ki, megengedem egyszerűen önmek, hogy a hasonló bajokban szenvedők javára jelen elismerésem nyilvánosság elé boosássa Bécs, 1884. május 24.

BAKSAY Mária, Joannesgasse 19.

Ö felsége I. Vilmos császár és király, Hoff János urat a maláta-kivonat gyártóját kegyteljes elismerő irattal, tava csosi cím adományozása és lovagi méltósággal tüntette ki.

Már nehaj IV. Frigyes Vilmos királyi ő felsége így szól: „Az ön kitűnő gyomor-söre nekem igen jót tett.”

Ö felsége I. Ferenc József osztrák császár Hoff Jánost a maláta-kivonat gyártóját sajátkezleg tüntette ki ezen szavak mellett: örömmel szolgál oly férfit kitüntetett mint ön.

Ö felsége Sándor orosz császárnak Sarkojesloba azonnal küldessek meg a Hoff János-fele maláta-kivonat egészségi sör. (Ö felségének távirata ömeltósága gróf Schuwaloff által.)

Ö felsége Albert szász király így nyilatkozik: az ön maláta-kivonat a királyné anjának igen jót tesz. (Az udvari szállítóval való kinevezetés.)

HOFF JÁNOS udv. tanácsos urak, a koronás arany erdenkereszt tulajdonosa, a főbb porosz és németrendek lovagjának, a Hoff János-fele maláta-kivonat telta álója s egyedüli készítőjének, Európa legtöbb fejdelmenek udvari szállítója Bécs, G. arhelyiség: 2. Iroda s gyári raktár Graben, Bräunerstrasse 8.

Jegyzet. Valamennyi hirdett maláta-kivonatnak, amire ugy a beég, mint az orvos különösen ügyeljen. A valódi Hoff János-fele maláta készítményeknek a védjegyekkel ellátva kell lenniök (A feltaláló Hoff János arképe és Hoff János aláírása.) Minden ismétlésre elarúsító helyiség, könyomatú színes falragasztal jogosítatik fel az ismételésre.

Arak: A valódi Hoff János-fele maláta-kivonat egészségi sör, I palack 60 kr., II pal. 6 frt, 25 pal. 15 frt, 50 pal. 30 frt. Fél kilo maláta-csokoládé I. 2 frt 40 kr., negyed kilo 1 frt 30 kr., II. fél kilo 1 frt 60 kr., negyed kilo 90 kr., III. fél kilo 1 frt, negyed kilo 60 kr. Maláta-cukorkák I. zacskó 60, 30 és 15 kr. Maláta-kiv., 1 üvege frt 1.12 kisebb 60 kr. Gyermektápláló 1 frt. Egy maata-fürdő 80 és 50 kr.

RAKTÁRAK: Zala-Egerszegen Kaszter Sándor gyógyszerésznél, Hubinsky Adolfnál, Gleichenbergben Gottfried Holcernel, Körmenben Racz Janosnál, Nagy-Kanizsán Fesselhoffer Józsefnél, Rosenfeld Adolfnál, Király Ferenc gyógyszerész él, Szombathelyen Rudolf Alajos gyógyszerésznél, Kelemen N. J.-nál

Alólrít Zala-Egerszegen letelepedvén, a férfi-ruha készítés terén Bécsben a legelső műhelyekben 9 éven át szerzett tapasztalimat bátor vagyok a n. é. közönség becses figyelmébe és igényébe ajánlani.

Lakásom:

Fehérkép-utca, Kaszás-féle ház.
315. sz.

Mély tisztelettel
Mentes György
férfi-szabó mester.

a legkitűnőbb valamennyi rovar ellen

meglepő erővel hat s minden létező rovarra gyorsan s oly biztosan kipusztít, hogy annak még csak nyoma sem marad.

Teljesen kiirtja a poloskát és a bolhákat. A konyhát tökéletesen megtisztítja a csótányok fészektől.

Azonnal elhárít minden molyragaszt. A leggyorsabban megszabadít a legyektől. Megvédi házi állatainkat és növényeinket mindegyik rovarról s az azok által keletkező betegségektől.

A legkétségtelenebb megtisztítást hoz létre a tetvek stb. ellen.

Ügyelni kell: „ami nyitott papirosban meretik,” az soha sem volt „Zacher-féle különlegesség!”

Csak az eredeti palackokban kapható valódi minőségben s jutányosan a főraktárhelyiségben Zacherl J. Bécs, I., Goldschmiedgasse Nr. 2.

RAKTÁRAK:

- Zala-Egerszegen: Kaszter Sándornál.
- Devecserben: Mautner Zsigmondnál.
- Keszthelyen: Ossmann Pálnál.
- Nagykanizsán: Breselmayer és Deutschnál.
- Sümeghen: Fesselhoffer Józsefnél.
- Szombathelyen: Legát testvéreknel.
- Tapolczán: Fleg Józsefnél.

Amerikáról,

valamint Ausztrália és Afrikáról kiki ingyen szóbeli vagy levélbéli értesítést szerezhet az általános ismert cégnél: Reiner Theodornál Hamburgban. Az e célra használható kézikönyv: „Englisch ohne Lehrer” leírások és térképekkel kívánatra 30 kr. szállítási költségnek levélbélyegekkel való megtérítése mellett megküldetik. Ügyelők utazók felvételére fix fizetés vagy jutalék mellett kerestetnek. —

Kitüntetett:

A gráci 1880. évi orsz. kiállításon elismerési oklevéllel.
A triesti 1882. évi kiállításon bronz-éremmel.
A bécsi 1883. é. nemzetk. gyógyszerész. kiállításon ezüst-éremmel.
A torontál-megyei gazdas. kiállításon 1884-ben ez. díszoklevéllel.
A budapesti 1885. évi orsz. kiállításon a nagy éremmel haladás- és versenyképességért.

A MOHAI

ÁGNES

FORRÁS

hazánk egyik legszénsavdúsabb

SAVANYÚVIZE

Kitűnő szolgálatot tesz főleg az emésztési zavaroknál s a gyomornak az idegrendszer bántalmain alapuló bajában. Általában a víz mindazon korokkal kiváló tisztaságú, melyekben a szervi élet támogatása és az idegrendszer működésének előfokozása kívánatos.

Borral használva kiterjedt kedveltségnek örvend.

Édeskuty L. m. kir. udv. szállítónál Budapestén.

Ugyszintén kapható minden gyógyszerertárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Az 1885-ik évi elszállítás

palack 1.800,000 palack.

Zala-Egerszegen raktár: Fenyvesi Miksa urnál; továbbá kapható Heinrich W. és L. és Weisz Jónás unokaöccse uraknál.

Mária-Celli Gyomorcsépek,

jeles hatású gyógyszer a gyomor minden bántalmái ellen, és felülmulthatlan az étvágy hiány, gyomor gyengeség, rosszszagú lehellet, szelek, savanyu felbőgögés, kólíka, gyomorhurut, gyomorgégés, huygkőképződés, tulságos nyálkaképződés, sárgaság, undor és hányás, főfájás (ha az a gyomorból ered), gyomorgöres, székszorulat, a gyomornak tulterheltsége étel és ital által, gilisza, lép- és májbetegség, aranyeres bántalmak ellen.

Egy üvege ára használati utasítással együtt 35 kr. Központi szétküldési raktár nagyban és kicsinyben

BRADY KÁROLY,
„az őrangyalhoz” címzett gyógyszerertárban Kremzierben, Morvaországban.

Kapható: Z.-Egerszegen; — Keszthely, Nagy-Kanizsa, Kaposvár, Mura-Szombát, Tapolca, Veszprém és egész Magyarország gyógyszerertárában.

52-23.

Ezen kívül mint előadott nagy uradalnak, nagy birtokok és számos kiterjedt közép birtokok olyképp léteznek, hogy azokon aki dolgozni akar, elég munkát és jó napzámért — naponként az év időszakára és munkához képest 40—50 kr., a kaszálásért 80—100 kr. bért kap. — de harmadára, felébe kaszálást is vállalhat, feles termést hasznára földet bérelhet.

Ily kedvező körülmények között egy munkás szorgalmas törekvő nép mindenütt megvagyonosodhatott volna, — s még is sajnos, hogy általánosságban nem mondhatjuk, hogy ez megtörtént volna.

A nép kivéve Nagy-Kanizsa vidékén lévő, a múlt században betelepített néhány német és ősidőktől fogva ott lakott horvát községeket, melyek nemzetiségükhöz makacsul ragaszkodnak s épen nem magyarosodnak — az egész nagy kiterjedésű vidéken tiszta magyar, mert a csornai prépostság türjei uradalmában a múlt század végén s a zalavári apátság zala-apáti uradalmában szintén azon időben telepített német és horvát községek teljesen megmagyarosodtak úgy, hogy a német és horvát nyelvet nem is beszélik és életmódjukban is a magyar szokást követik.

A nép e nagy vidéken általában elég felvilágosított és értelmes, az ifjabb nemzedék legnagyobb részben irni olvasni tud, — a faj erőteljes, munka bíró, egészséges, mert jól táplálkozik — különösen télen, — mert van kenyere, disznóhúsa, bora; de nem munka kedvelő, nem elég szorgalmas, kevésbé gondos, nem takarékos, dolgozni csak a kénytelenségből hajlandó, azért a munkában felületes és nem törekvő.

Ezért gazdálkodásait is, különösen a szőlőművelést is a régebb megszokott gyakorlatok szerint folytatja, — s ez e vidéken a Balaton melléki szőlőművelésnél hasonlíthatatlanul alantabb áll; — a parasztbirtokos itt a szőlőfajokban nem válogatás, a minőséggel nem törődik, csak sokat teremjen, mert a bort szívesen iszja és sokat fogyaszt. Az elvénült szőlőtelepeket csak döntés által fiatalítja; — csak a jeles szőlőhegyeken, mint Pogányvár, Aranyod, s hol nagyobb birtokosoknak van szőlőjük, ezek példája után kezdik itt ott az elvénült szőlőket kivágni, földet forgatni s jobb fajokat ültetni.

De a döntésnél, vagy mint itt nevezik a bujtásnál, a mint csak kerül, trágyát használnak, sőt némely vidéken a szőlőket rendszeren trágyázzák és pedig sikerrel, úgy hogy p. o. Esztergály község határában az ily szokásosan trágyázott szőlők holdja az 1875., 1878. és 1879-ki bóró mérő években 30—40 hektoliter is adott.

A bor ára a termés minősége és mennyisége, a vidék és közlekedési utak különbözősége szerint, az előbbi időkben hektoliterenkint 8—18 sőt 20 forint is volt, — de ez, mint I. alatt mondatott, 5—6 év óta teljesen megváltozott, a vétel egyedül a helyi fogyasztásra szorítkozik; ugyanazon fajú bort, melynek ára hektoliterenkint előbb 18—20 forint volt, az 1885-ik évi kitűnő termésű minőségében 10—12 forinton szívesen oda adná a termelő, de így sem veszi senki, a vidéki vásárlók elmaradtak, — e vidékről b. r. kivitelt már alig létezik, s jövedelmi ág teljesen megszűnt.

A parasztbirtokos másik mellék jövedelmi forrását e közép vidéken a szarvasmarhatenyésztés képezi, s e foglalkozás itt csakugyan jó eredménnyel üzemelhetik, mert különösen a vasuti összeköttetések óta úgy a hizó, mint sovány marhát — ez utóbbit az osztrák szeszgyárakkal kapcsolatos hizaladék részére — keresik és jól fizetik, de sőt a nép maga között is nagy marha forgalmat tart fenn, általános szokás lévén a soványabb vagy nevédek marhákat megvenni, ezt felnevelni, amint megüdíteni, néhány forint haszonnal eladni, s ezt ismét tovább folytatni.

Eddig a nép határozott tenyész irányt nem követett. A gazdasági egyesület hatáskörrel felosztva és pedig azonban az általa kidolgozott javaslat szerint a megye szabályrendeletet alkotott, mely szerint csak is bizottságilag megvizsgált és alkalmasoknak talált apaállatok használhatók tenyésztésre, az alkalmatlanok pedig kizártnak s képtelennek tétetnek. — továbbá azon községek, melyekben legalább 50 darab két évet meghaladó tehén van, maguk, a melyek pedig ily tehén létszámmal nem bírnak, csoportosítva, minden 50 tehén után legalább egy — tenyészgázolányval ellátott és a községbeli minden tenyésztő által üzemeltetésre használható bikát köteles tartani.

A megye területe a gazdasági egyesület javaslata szerint két tenyész kerületre van felosztva és pedig egyik a magyar fajta — fehér — marhára, — másik a nyugoti fajta marhára. A tenyészbika szükséglet a kormány közvetítésével beszerzett s nagy kedvezményekkel, — mint a vételárból 40% leengedése, a vételárnak 6 fél éves részletben kamatozás nélkül lefizetése, — a gazdasági egyesület által saját költségén a járáások székhelyére összevezetése, ezzel kapcsolatban élemezése és gondozása, — stb. a községeknek kiosztása útján látatik el s fedeztetik. Ily képpen a folyó 1886. év tavaszán 84 községnek 26 darab magyar- és 76 darab nyugoti fajta jeles tenyészbika szereztetett be.

Ezen intézkedés a megye marhatenyésztésének hatalmas lendületet adván, ez nem csak a megyei parasztbirtokos jólétét fogja hatalmasan előmozdítani, de közgazdaságilag is nagy horderejű, s üdvös következményei el nem maradhatnak.

A szarvasmarhatenyésztés különösen a Felső-, közép- és alsó Zala völgyben Keszthely, B.-Magyarod és Kanizsa táján, a hol t. i. terjedelmes jó közös legelők léteznek, eddig is különösen a magyar fajta szarvasmarhákra eredményesen üzemelt, s ennek folytán ezen vidéken a nép sokkal tehetősebb, vagyonosabb, mint a hol az akár a nép lajhasága, akár a legelők, rétek lényegesen több miatt nem folytattott. Tehát a közlekedés fenntartása, azoknak az eliszapodás, s vízöntésekkel elborítás, elposványodás ellen gondos megóvása s javítása a jelzett nagy horderejű marhatenyésztés miatt a parasztbirtokosok e vidéken életkérdés.

A földművelésnek lényeges előfeltétele: a jó vonós marhatartás és trágya gyűjtés végett kellő marha létszám tartás lehetősége meglévén, — a földművelésnek

is virágzó állapotban kellene lenni, — ám de a legnagyobb részére el nem mondható.

Igaz ugyan, hogy a földművelés terén észlelhető haladás, a mennyiben különösen az előbb említett vidékeken a paraszt vonós marhát istállóban tartja, e végett lóheret, zöldtakarmánynak kukoricát, s kezdetlegesen kísérletezésre kevés burgondiát termeszt, szántásra vas ekét használ, három szántás után vet, — de nincs áthatva még azon meggyőződéstől, hogy a földnek kellő s a körülmények igényei szerinti megművelése mellett a jó vetőmag megválasztására is kell törekedni, tisztított, konkolyválasztó rosták — kivéve a pár év óta alakult nagy-lengyeli kör földművesei által — nem használtatnak, azért a parasztbirtokos gabona termelése minőség és mennyiség tekintetében messze távol áll a nagy és közép birtokosoké után.

A gazdálkodási üzem vezetésében valamely megállapított rendszer sem egyesleg, sem pedig községenként valamely vetés forgó nem folytattatik, — a főtörekvése parasztbirtokosnak is a szem termelés, hogy a kenyérré szükségösen felül eladásra is maradjon, ezért vetés forgást — váltót nem üz: — kukoricát, krumplit csak saját használatára termel.

A paraszt a birtok rendezést, legelő elkülönítést tagosítást stb. az időben, midőn ezek keresztül viendők voltak, mindenütt gyanakodva, idegenkedve, előítélettel fogadta, különösen ellenezte mindenkor birtokának egy tagban kihasítását, — ezért a parasztbirtokok legtöbb községben a szántók legkevesebb 3—4, a rétek 2—3 helyen lettek kiadva, tehát apró részletekben elszórva fekszenek.

E körülmény némileg ellensúlyozza a parasztbirtokok elaprózásának gazdálkodási nehézségeit, mert öröklési osztályok alkalmával az osztályrészek kiegyenlítése további feldarabolás nélkül eszközölhető.

A magyar faj általán nem szaporá és sajnos, hogy e tiszta magyar vidéken a népesség csak alig észrevehetőleg növekedik, — s ez a másik oka, hogy ha bár örökösödés folytán történnek is természetben osztozkodások, — e vidéken a parasztbirtok elaprózása — természetesen mindig a néposztály és parasztbirtok nagy zömét tekintve — még nem haladt annyira, hogy ez aggodalmakra, vagy a feldarabolást tiltó törvényhozási intézkedésekre szükség legyen.

Az elaprózás következményeit ellensúlyozó harmadik körülmény, hogy összehasznalások, cserék, vételök folytán a kisebb részletek ismét csak parasztbirtokok tulajdonosai kezébe kerülnek vissza.

Ezt igazolja az élet, mert ha minden örökösödés alkalmával tető osztozkodás folytán a természetben kiadott részletekből új parasztbirtok-gazdaság, s új család keletkeznek, a községekben ezen parasztbirtokosok új házainak, viskóinak létesítését, vagy a házatlan zsellérek számának nagymértű szaporodását észre venni lehetne, — azonban ily jelenségeket nem találunk.

És a mennyiben itt ott egyesek, könnyelműbb, gondatlanabb életmód folytán elpusztulnak — mi bizony megtörtént és megtörténik a közép- és nagybirtokos osztályban is — más részt ugyan ily s még kedvezőbb arányban észlelhetni a paraszt osztályban is a vagyoni gyarapodást, emelkedést, mit igazol az, hogy magán adósságok úgy, mint közterhek miatt ritkán történnek parasztbirtokosok kényszer eladásai, — de különösen szántóföldekre, rétekre aránytalanul gyéren történnek adásvételek is, úgy hogy a birtok változás vétel útján leginkább szőlőbirtokkal áll elő, — mindezen esetekben pedig a vevők legtöbbször parasztbirtokosok, s jó árat fizetnek, mert az ingatlan birtok ára a megye közép vidékének szóban forgó részén általában emelkedik.

Arra pedig alig fordul elő eset, hogy parasztbirtokot közép birtok tulajdonosa vásároljon meg, — ellenben történt, hogy nagybirtokosnak berendezett gazdasága keretében alkalmazhatónak nem talált s eladásra szánt s még gyakoribb esetben, hogy közép birtokosnak eladásra került birtokot parasztbirtokos tulajdonosai vették meg, mint ez történt Zala-Szent Györgyön, Sajtörön, Bánfán, Felső-Rajkon, Horvátiban, Szabarban, Gelsén, stb. s a hol mindenütt a vevők a vételárakat hosszabb rövidebb fizetési határidőkben letörlesztették, s e vétel folytán a vevők megvagyonosodása emelkedett.

A parasztbirtokok átörökítése ritkán végrendelet útján, hanem legtöbbször törvényes öröklés útján történik, — az osztályrészek kielégítése pedig részint természetben birtokrészek átadásával eszközöltetik, részint pedig különösen a már előbb főrhez ment leányok, vagy más paraszt gazdaságba beházosódott fiúk osztályrésze szőlőbirtok vagy marhák átadásával vagy készpénzben elégítetik ki. Az egyenlő osztályrészek kielégítése e vidéken még könnyebben eszközölhető, mint az I. alatt ismertetett Balaton mellékén, mert itt a parasztbirtokosnak a mezőgazdasági és szőlőbirtokán kívül ökrei, tehenei, tövendék marhái is vannak. Azon örökös, ki a háztulésben marad, s ki a többi osztozók kielégítése végeit fizetni tartozik, e terhei kielégítésére részint atyafiságos jóindulatból, rövidebb hosszabb határidőt kap, — részint erősebb marhát eladja, s egy ideig gyengébbeket tart, — növendék marhát szerez, azokat felneveli, eladja s e műveletet tovább folytatja, míg tereiből kitisztulna az osztozó rokonaitól az osztályrészek kielégítésére határidőket nem kap, legtöbbnyire jelzálogos kölcsönt vesz fel, s ennek letörlesztését a fentebb előadott mód szerint eszközözi.

Az nem történik, hogy az osztályrészek kielégítése végett az osztozkodó örökösök az egész paraszt gazdaságot dobra ütessék, birtokaikat, melyekhez annyira ragaszkodnak, idegen kezre juttassák, magukat pedig birtoktalanokká tegyék. Ritkán történik, hogy az apa életében egy vagy több örökösnek adja át a birtokot, ahol ez előfordul is, ott majd mindegyik családvénynek, rábeszélések, bujtotgatások folytán történik, — azért az átadó szülő halála után az örökösök között bizonyára előáll a civakodás, perkedés, — mely évekig eltart, mind egyiknek nagy költséget okoz, s az ily szülői intézkedésnek többnyire káros, sőt haru következményei, néha az örökösök vagyoni elpusztulása a vége.

II. b)

Gücejt, az alsó-lendvai járási fensikot, s innét észak nyugot és délnyugot felé elterülő részt, mint e közép vidék alosztályát szinte az jellegző ugyan, hogy a parasztbirtokos a földművelést kapcsolatban szőlőművelést és marha tenyésztést is üz, — ám de mind ez korlátozott mérvben, sőt több helyen a szarvasmarha tenyésztés vagy szőlőművelés már alig számba vehető, ellenben némely helyen a szarvasmarha tenyésztés helyett kisebb mérvű lótenyésztés folytattatik.

A nép legnagyobb részben itt is magyar, de észak nyugoti részen Bellatincez táján már mintegy 18 vend s délnyugoton Letenye táján néhány horvát község van. A vendek — kiket a közéletben „tótok“nak neveznek — szláv faj, nyelvük vegyüléke a Steierben lévő szloven, továbbá a muraközi horvát, a Sopron megyei horvát és a magyarországi tót nyelvnek. — E faj Vasmegyé nyugoti részén egy egész nagy vidéket foglal el — az előbb ugy nevezett tótsági, jelenleg muraszombati járást. — E vend nép az értelmességben hátra van; irni olvasni közülük kevés tud, ima könyveiken kívül más könyveik nincsenek, irodalma nem létezik, — e fajnak még saját tánca, s népdala sincs, — ha énekelni akar, vagy a magyar dallamu s magyar steierstől vendre lefordított egyházi éneket, vagy steierst, vagy megrontva magyar népdalt énekel, — különben törvényt, előljárót, különösen papját tisztelő, vakbuzgóságú vallásos, — könnyen kormányozható, békés, jó adófizető nép; — de nem magyarosodik, mert ily irányban e vidéken mi sem történik, de nehezen is menne, mert e vidék nagy részét a nagy területű bellatincezi uradalom foglalja el, közép birtok nem létezik, tehát a nép értelmiséggel nem is érintkezik, papjuk meg az értelmiséget emelni nem is akarják. E népnek társadalmi igényei nincsenek, rosszul táplálkozik még a vagyonosabb is, mert a nők rossz kenyeret sütnek és rossz főzők; — de a bort, pálinkát a nők úgy, mint a férfiak szeretik, a vasárnap és ünnepnap délutánját még a nők is koresmában töltik.

E faj szaporá, a népesség nagyobb, a községek is sürűbben fekszenek, a határok, így a parasztbirtokok részek is kisebbek, mint a megye fentebb II. a) alatt ismertetett közép vidékén. Már 1848. előtt ritka volt a fételek, többnyire $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{3}$ telkesek voltak. De a föld, rét, legelő jó, — s a paraszt — mert birtoka nem sok, erősen trágyáz, sok tengerit (kukoricát), ebben sok babot, tököt, — továbbá burgonyát, kölest, lencsét, szemes gabonája után második bornyének hajdinát (pohánka), tarló répát termeszt; s minthogy egyszerű életmódot folytat, az élemezésben nem válogatós, leginkább kukorica, krumpli, bab, lencse, sült tők az eledele, buzáját, rozsát eladja. Marhát jobban gondolja, jobban tartja, mint önmagát, még oly kevés birtokán is egy kis lóheréről gondolkodik, ezért ily erős teherlovakat nevel, melyekért igen jó árat kap. Szarvasmarha faja nagyon csenevész, ezért ez e vidéken nem is oly jó jövedelmező, mint a megye előbb megbeszelt részén, — azért a fentebb említett megyei szabályrendeletnek a nép jólétére e vidéken különösen üdvös eredményei lesznek.

E vend ajku község lakóinak szőlőbirtokai már már alig számba vehetők, a tót — ámbár a bort szereti — a szőlőművelést nem kedveli, értelme sincs hozzá, s rosszul műveli. Vasmegyének említett tótsági járásában kitűnő minőségű bór terem, Szapary Géza grófnak Musznai bora semmivel sem áll alább a borfogalomban ismeretes névvel bíró Ausztria borai között előkelő helyet foglaló Luttenberginél, — hasonló jeles minőségű bór a Vasmegyei tótsági (muraszombati) járásban a Dolinai, Bokrácsi, Szembiborezi, — és e jeles bort termő hegyeken egy két ur műveltet jól szőlőt, a paraszt elhanyagolt, siralmas állapotban van. Százados, elgőcsösödött, 4 lábnyi maslatra felelesztett tőkék, vagy is inkább elmosódott szőlőfák, alig 6—8 ujni hosszú, de 4—5 venyigével, a tőkék is rendetlenül egymástól nagy távolban, — a szőlőföldje összetömödvé, — ha termés nem mutatkozik, keveretlenül hagyva, — a gyomlálást nem is ismerve, mely művelet egyébként a 4—5 lábra felelesztett elvénült szőlőfánál már nem is gyakorolható — úgy hogy azon kérdést kell önkénytelenül felvetni, hogy tulajdonképp hány mire való ez, miután így e föld semmi hasznot nem hoz?

Pedig a szakértelemmel kezelt szőlőművelés ott jövedelmes lehetne, minthogy Steierország közelében — ha egyéb célból nem, egy bizonyos országos minta pince példáját követve bór összehasznalásra, — továbbá (ezt már nem azon minta pince példája után) valódi műbor gyártás céljára ezen erős, kellemes zamatu kitűnő borterményt jó áron megvennék. (Folyt. köv.)

Felhívás

az iparos tanuló oktatásának érdekében.
Hazai társadalmunk mindenünnél és rangú tisztelt közönségéhez.

„Az ipart kell pártolni“ ez a jelszó! Ezt halljuk a törvényhozók házában, ezt említik a választási program-beszédekben: ezt hangoztatja az egész társadalom, minden rend-, rang- és osztálykülönbség nélkül.

Egyetért tehát az egész ország abban, hogy az „ipart pártolni kell“ s mert egyetért, egyszersmind hazafiai kötelezettségévé avatta fel a kérdést.

En ennél még egy lépéssel tovább megyek és tartózkodás nélkül kimondom, hogy hazai iparunk minden irányban való pártolása és fejlesztése nemzeti becsületkérdés.

A módok, melyeket innen és onnan azok, kik magukat hivatottaknak érzik, ajánlanak, sokféleké; különböző módon itt és ott nyilvánulnak is, ha mindjárt a nézeteltérések e téren sem hiányozhatnak. De egyben mindenki egyetért, és ez az egy az:

„hogy az iparüzés iránti érdeket ébresztési, ezáltal egy életerős iparos osztályt teremteni és az ipari értelem fejlesztési elodázhatlan szükség és kötelesség, ha a világhátszennnyel szembeállítani és közgazdasági állapotainkon segíteni akarunk“.

És mégis e téren ez irányban legkevesebb törté-
nik. Az iparüzésre a középosztályból csak a bukott
gymnazisták és realisták határozzák el magukat, ezek
is csak részben, sőt az iparos osztály egy nagy része
tudást kíván nevelni gyermekéből, nem kérdezve, van-e,
nincs-e hivatása? Nem tudunk, nem akarunk polgári
osztályt teremteni, nevelni!

Az ipari értelem fejlesztése elé pedig az iparos-
osztálynak túlnyomó része gátat vet. Kétszázalékos
tanonc-iskola áll felügyelet alatt, tehát a gyakorlati
tapasztalatok után beszélnek. Más osztálybeliek pedig,
csak igen szóróvonyosan s aránylag igen kevesen foglal-
koznak e kérdéssel, holott felfogásom szerint, az iparos
ifjúság kellő taníttatásában közgazdasági viszonyaink
fejlesztésének egy nevezetes csirája rejlik.

Csak az állam tehát az, mely erkölcsileg mindent,
anyagilag pedig annyit, mennyit különben is túlterhelt
állami háztartásunk megenged, megtesz, és a községek,
melyeket a törvény kényszerít.

De ez nem elég.
Az iparos tanulók iskolái, mondhatjuk még új in-
tézmeny. Az ifjúság, mely ezt látogatja, legnagyobb
részben gyenge anyag, s a tanítói kar, mely közremű-
ködik, egész erejét össze kell hogy szedje, hogy a tan-
ításra határozott heti néhány óra után csak némi ered-
ményt mutathasson fel. — És a tanítót nemcsak az gá-
tolja, hogy a tanításra kevés az idő, hogy az anyag
meglehetősen nyers, hanem gátolja nagy mértékben
azon körülmény, mely szerint az iparos tanulók iskolái
nincsenek kellőleg felszerelve.

A szűkre szabott tanítási idő megkívánna külö-
nösen a szemléleti oktatást, és másrészt az iparoktatás
természete megkövetelné, hogy a tantestületek a leg-
szükségesebb ipartanulmányi könyvtárral, a szakokba
vágó ipar-szaklapokkal rendelkezzenek. Mert lehet az a
tanító vagy tanár kitűnően végzett egyén, de nem fog-
lalkozott soha ipari irodalommal.

Azt pedig, hogy a tantestület vegyen magának
tisztelő-díjjal ily könyveket és lapokat, követelni nem
lehet; valamint reményelni sem lehet azt, hogy a közsé-
gek szerzendik majd egykor be az említett felszerelé-
seket.

És van még egy sajnós körülmény.
A legtöbb iparos tanuló ma még a legszegényebb
sorsú szülő gyermeke, vagy árva. — Nincs, ki neki
könyvre, rajz- és író-eszközökre egy fillért adjon; —
a tanonczot mesterek kilencven századrésze megta-
gadja azt tőle, ki neki ingyen eselédje azért a kevés
gyakorlati képzésért, melyért ő egész testi erejével
áldoz.

Kénytelenek tehát a könyveket és egyéb taneszkö-
zöket a községek beszerezni, mi csak nagy bajjal s
vajmi felületesen történik s az eredményezi, hogy a
könyvek az év végével az ifjútól elvételnek, s rongyo-
san, gyakran piszkosan a következőnek adatnak; pedig
ha a jól nevelt iparos tanuló a könyvet és egyéb jegy-
zeteit magával vihetné az életbe, többet tanulna belőle
érett észszel, mint az iskolában tanult.

Ezeket a bajokat tehát segíteni kell; segíteni ped-
ig az egész társadalomnak, nem véve ki egy osztályt
sem, közös erővel, akarattal. És ha segít? Nem tesz
egyebet, mint következetes maradv az *kijelentéséhez, hogy
az „ipari pártolási”* mert az iparpártolás egyik leg-
hatalmasabb eszköze, az iparos ifjúság helyes oktatása
képezi.

Társadalmunknál áldozatkészebbet a művelt világ
nem tud felmutatni. Mutatják ezt nagy nemzeti alkotás-
saink és tapasztaljuk ezt nap, nap után.

Mivel pedig itt nincsen szó oly összegről, mely
társadalmunk erejét túlhaladná, azért beléje helyezem
teljes bizalmamat és reményemet. Filléreket fogunk
kérni csak, alkalmas időben, melyek áldást fognak
árasztani iparos ifjúságunkra és nevelni fogják a nem-
zet értelmi és anyagi tőkét.

Ezeknek szükségképen előrebocsátása után, mely
tisztelettel és hazafiai bizalommal fordulok a társadalom
minden osztálybeli tisztelt közönségéhez, vegyék figye-
lembe a — majdan e felhívás alapján a hivatott és ér-
dekelte közönség által megindítandó mozgalmat, *adokoz-
zauak!* hogy minden iparos tanonc-iskolának a legszük-
ségesebb *anyaggyűjteményt és ipari szakirodalmi terméke-
ket* beszerezhessük, *esetleg a vizsgák alkalmával a kélpő
tanulóknak könyveket ajándékozhassunk.*

A tantestületek szövetkezve az ipartanodai bizott-
ságokkal és iparhatóságokkal, melyek a mozgalmak
megadják a hivatalos jellegét, rendezzék a vizsgák
alkalmakor, vagy más időben is ünnepélyeket, mulat-
ságokat stb. és vonják be az egész társadalmat néhány
fillérrel, a jövő iparos nemzedék érdekében.

Öt éven át minden évben 100—150 frtot össze-
szedve, beszerezhető lesz minden szükséglet anélkül,
hogy ezt valaki érezné; s az iparos tanulók iskolái az
országban megerősödnek, mert gondolni fog véle min-
den ember, ki fejlesztésükre fillérével támogat. *Felbred
a közérdekeltség* s tápot fog nyújtani egy következő-
nyekben nagy horderóval bíró intézménynek.

E felhívásra engemet nem hivatalos kötelességem,
hanem azon egyszerűen indított, mely áthatja egész lé-
nyemet, mely népszerűsége nem áhítozik s ezért ön-
zestelen.

Alapjában ismerem társadalmunk magas erényeit
s apróbb gyengeségeit; — az elsőbe vetem reményem
horgonyát, az utóbbiak nem mindig állandók s épen azért
nem veszedelmesek.

Hazafiai őszinte tisztelettel

J. Péterffy József
miniszteri biztos.

Hivatalos rovat.

Zala-Egerszeg rend. tan. város tanácsa által köz-
hírré tétetik, hogy a paputcára újan nyitandó utca te-
rületébe eső házhelyek árverezése folyó évi május hó

2-án délután 2 órakor a helyszínén folytatattani fog, a
mire az árverezni óhajtók tisztelettel meghívtnak.
Zala-Egerszeg, 1886. ápril 29.

NÉMETH ELEK
főjegyző.

KOVÁCS KÁROLY
polgármester.

Helyi, megyei és vegyes hírek.

Egyházi előléptetések. Király ő felsége, a vallás-
és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére nyirlaki
Tarányi Ferenc olvasó-kanonokot a veszprémi székes-
egyház nagyprépostjává nevezte ki, s ugyanott viliei
Pribék István lorymai felszentelt püspöknek és éneklő-
kanonoknak az olvasó-kanonokságra, vizéki Tallián
Lázár örkanonoknak az éneklőkanonokságra, Kemenes
Ferenc székesegyházi főesperesnek az örkanonokságra;
Palotay Ferenc zalai főesperesnek a székesegyházi fő-
esperességre; vépi Vogronits Antal somogyi főesperes-
nek a zalai főesperességre, Devics József pápai főes-
peresnek a somogyi főesperességre, Jánosi Ágoston se-
gesdi főesperesnek a pápai főesperességre és Magyar
János idősb mesterkanonoknak a segedi főesperességre
való fokozatos előléptetését jóváhagyván, az ekként
megüresedett utolsó mesterkanonoki javadalmat Szalay
Mihálynak, a veszprémi püspöki lyceumban az egyházi
jog és történelem tanárának, szentszéki ülhöknek és
zsinati vizsgálonak adományozta.

Egyházi kitüntetés. Ő Felsége dr. Stegmüller Ká-
roly vasvár-szombathely székesegyházi kanonok és egy-
házmegyei főtanfelügyelőnek a boldogságos szűz Mária
hegyéről nevezett címzetes apátságot adományozta.

Fényes esküvő volt városunkban április hó 29-én
d. e. 11 órakor. Szűcs Béla budapesti mérnök vezette
oltárhoz Skublies Marianna k. a. t. Skublies Zsigmond
megyei főpénztárnok és földbirtokos kedves leányát.
Násznapok voltak: Tallián Pál földbirtokos, a meny-
asszony nagybátyja és Szily Kálmán műegyetemi rector.
Az esketési szertartást Königmayer Károly c. püspök
végezte Soos János rába-hídvégi, Gaal Ferenc nagy-
lengyeli plebánosok és Pajthy Elek helybeli káplán
segédlete mellett. — A szónoklatairól általánosan ismert
főpap emelkedett szellemű beszédet intézett az ifjú pár-
hoz. Beszédének legmegkapóbb és a nászközönséget mé-
lyen megráható része az vala, midőn az ifjú párt a val-
lásságra inté és hogy a vallásosság mely gyökeret
ver szívükben, nem kételkedik benne, mert hisz az
ara atyja tőle nyerte az első vallási oktatást, a boldog
arát ő vette az egyház kebelébe és most midőn új élet
hivatását megkezdi, ő adja reá az egyház áldását. Az
esketést fényes lakoma követte. Az ifjú pár még az
nap délután elutazott.

Ily kezdettel nem sokra mehetünk. A zala-eger-
szegi ipartestületnek huszvéthetűre hirdett közgyűlésére
a testület tagjai közül nagyon is sokan jöttek egybe,
azonban az elnök alig nyitá meg a gyűlést, egyesek
nagy zajt csaptak s ágitáltak a megválasztott elnök el-
len, követelve, hogy helyébe más választsák, a közgyű-
lés kitűzött tárgysorozatának tárgyalásába bocsátkozni
épen nem akartak, miért is Páukovich György ipar-
hatósági biztos úr a közgyűlést feloszlatta. — Szomorú
világot vet ez állapot egyesületi életünkre. A figyelmes
szemlélő ugyanis tapasztalhatja, hogy mikor egyesek
jogaikat érvényesíthetnék, a gyűlésnek feléje sem men-
nek, hanem ha már megváltozhatlan tényközléssel
állnak szemben, akkor kezdik meg az akna munkát,
mindent elkövetve az egyesület megbuktatására. —
Nem hiszszük, hogy iparosaink be nem látnak az ipar-
testület szükségességét és üdvös voltát, miért tör ki
hát közöttük az egyenetlenség, hogy az üdvös intézményt
már csirájában megsemmisítse.

A zala-egerszegi tekegyület évi közgyűlését f. hó
2-án délelőtt 11 órakor tartja az „Arany Bányá” 6.
számú termében.

A szövetségbe lépett gazdasági egyesületek IV-ik
nagygyűlése nevében és megbízásából a központi bizott-
ság elnöksége a zalamegyei gazdasági egyesületet meg-
kereste, hogy a kisbirtok (parasztbirtok) tényleges hely-
zetének felderítése céljából a IV-ik nagygyűlés jegyző-
könyvében teljes szövegében közölt kérdő pontok szerint
az adatokat a létező állapot összefüggő és hű leírásával
megismertetni és megküldeni szíveskedjék. A gazdasági
egyesület a f. hó 2-án tartandó rendkívüli közgyűlésén
fogja ezt érdemileg elintézni. A válasz megállapításának
könnyítése végett Szigethy Antal egyesületi titkár úr a
gyűlés elé a jelentésre vonatkozólag nagy gondal áll
tott egybe részletes és ezen megyei ügyet minden oldal-
ról megvilágító javaslatot, melyet kiváló fontosságánál
fogva lapunkban egész terjedelmében közlünk s arra
olvasó közönségünk figyelmét is felhívjuk.

A Balaton egylet Kisfaludy Sándor badacsonyi
szülőházát emlék táblával fogja megjelteni. Ezen Kisfa-
ludy ünnepélyt, melyet a pünkösdi ünnepekre tervez,
kirándulással kapcsolja egybe, melynek részletes pro-
grammja később lesz megállapítva. Az egylet az előleges
intézkedésekkel dr. Sziklay János egyleti titkár bízta
meg, míg Badacsonyan helyi bizottság alakul az ünne-
pély rendezésére. A Balaton egylet igazgatósága egyut-
tal elhatározta, hogy a tihanyi feljártó a kirándulás al-
kalmára elkészíteti, továbbá a Garay kunyhót újra
kifesteti és a szükségessé vált tatarozási munkálatot
foganatosítja.

Nyilatkozat. Kötelességünknek tartjuk adakozó
közönségünkkel tudatni, hogy az 1883. évben megindí-
tott gyűjtés a szabadságharaszoborra még mindig seré-
nyen folyik, s hazafias tervünk megvalósítása már csak
rövid idő kérdése. Előfordult azonban, hogy vidéken
eddig ismeretlen, de már is hatóságilag nyomozott szél-
hámós a „szobor alak képe” gyűjtött előfizetéseket,
ezekre a jegyzések után előlegket is vett. — A sza-
badságharaszobor bizottmány tehát ezennel nyilatkozat-
tja, miszerint ily nemű ügyenköt sem nem tarthat,
sem ki nem küldhetett, miután a szobor tervezetének
kérdése még egyáltalában el nem döntött. — Felkér

jük tehát különösen vidéki közönségünket, valamint
hazánk összes hatóságait, hogy e kőborló csaló megke-
rítését elősegítve, minden, a szabadságharaszobor „ké-
pére” előfizetést gyűjtő egyént mint szélhámóst és a
közönség ezen hazafias ügy iránti lelkesedését kizsák-
mányoló csalót feljelenteni hazafias kötelességének is
merje. Budapesten 1886. ápril hóban. A szabadsághar-
aszobor-bizottmány.

Tavaszi mulatságokat rendezni szándékozó egye-
sületeink figyelmét felhívjuk ama körülményre, hogy a
helybeli első zenekar a hévízi fürdőhöz van szerződ-
tetve és június hó második felében, legkésőbb július hó
1-én oda fog menni s így a mulatságok tartásáról ez
ideig lesz célszerű gondoskodni.

Időjárásunk a husvéti ünnepek alatt, valamint az
egész héten át a legkedvezőbb vala annyira, hogy a
nap heve csaknem elviselhetlené vált. Pénteken dél-
után a várva várt eső is megjött, azonban ez a levegőt
annyira lehűtötte, hogy május 1-én a félre tett felöltöt
elő kellett venni s az egész héten át tervezett május
elsejei kirándulást a hirtelen támadt hideg dugába
döntötte.

**Hogyan ellensúlyozza sok szülő az iskolai ne-
velést.** Szabó György pap utcai lakos április hó 30-án
délután Károly nevű 9 éves és György nevű 6 éves
gyermekét a korezmába vitte s ott annyira lerészegi-
tette, hogy a szegény gyermekek egész önkívületi álla-
potban voltak s hogy meg voltak menthetők, csak is a
gyorsan alkalmazott orvosi segélynek volt köszönhető.
Példás büntetést érdemel a hatóság részéről oly szülő,
aki ily kis gyermekeket nyilvános helyre visz, s ott
azokat teljesen leitatja. — Mivé növekszenek fel az ily
gyermek, ha már kisedet korukban a rossz példát
látják és ily visszas körülmények között kell felne-
vedniök.

Lélek naplója tárcá- és irányecikkek című rend-
kívül érdekes bölcselmi és erkölcsi irányú mű jelent
meg Czizány Károly kövágőorsói ügyvéd és birtokostól,
a jeles tollú írótól, kinek művéből lapunk is közölt
mutatványt. A mű Jókai koszorús költőnek van
ajánlva. Ára 2 frt s a tiszta jövedelem felét a derék
szerző az „Erdélyi közművelődési egyesület” javára
ajánlotta fel. — Felhívjuk reá olvasóink figyelmét.

Vetések állása megyénkben. A földmívelés, ipar-
és kereskedelemügyi miniszterium állandó gazdasági tu-
dósítótól április hó 22-től 28-ig érkezett jelentések sze-
rint a letenyői járásban a buza állása közép; az alsó-
lendvai járásban a repeze jó közép minőségű, a buza disz-
lik, a rozs általában gyöngye, középsnek mondható; ta-
vaszi, a mi el van vetve, már kikelt és szépen fejlődik;
lóherék jők; szőlőkben a kapálás bevégeztetett; a ka-
nizsai járásban a buza és rozsvetések nagyon jól álla-
nak; az elvetett tavaszi vetések szépen bokrosodnak;
repezeben a bolha nagy károkat okozott, szőlőmunka
nagyon hátra van, sok helyütt még kapálatlan; a pacsai
járásban az őszi vetések szépek; a tavaszak a hívós
időjárás miatt nem eléggé fejlődhetnek; a gyümölcsfák
dúsan virágoznak; a kapás növényeket az esőzések mi-
att elvetni még mindig nem lehetett; a perlaki járásban
a gyakori esőzések a vetésekre igen kártékonyan ha-
tottak; a repezeben a bolha pusztít; a rétek nagyrészt
víz alatt vannak; a tapolezai járásban a buza- és roz-
svetések jól állanak; az árpa, zab, búkköny igen szép,
a rétek és legelők jők; a szőlőmunka a sok eső miatt
igen hátra van; napszám igen magas; a zala-egerszegi
járásban az őszi vetések szépen fejlődnek; a tavaszi is
igen szép; lóherések és rétek szépen indulnak; őszi buk-
kány nagyrészt kitagoyott; szőlőmunka még igen
hátra van; gyümölcs középszerűnek mutatkozik; sümegi
járásban az őszi vetések a gyakori eső miatt szenved-
tek; a répvetés és szőlőmunka megkésve; takarmány-
félék jól állanak; a novai járásban az őszi vetések jól
fejlődnek, a korai tavaszi vetések is igen szépek; a
szőlők szépen indulnak, a sok esőzés miatt azonban ugy
a kapálatlan, mint minden tavaszi munka igen hátra
marad, a tölgyfák bő termést ígérnek.

Nem kell haboznunk, midőn székrekedésünk van
s vértőlulást, szédeltést, heves szívdobogást, fájást stb.
érzünk, hanem gyorsan be kell vennünk a Brandt R.
gyógyszerész svájci labdacsaiból, s a kísérlettel bizo-
nyára meg leszünk elégedve. Olesőbb s hasonlóan csa-
magolt készítmények vételétől óva intjük a közönséget.
A valódi svájci labdacsa ára egy dobozzal 70 kr.

NYILTTÉR.)

BREISACH IRÉN és GÁSPÁR SOMA
Z.-Egerszeg Veszprém

jegyések.

Minden külön jelentés helyett rokonai és
ismerőseiknek értésére adják.

Berger Vilma Richer Adolf
Ola Körmen

jegyések.